

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-939/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-194/24-S

Název	Základní škola Velká Dobrá, okres Kladno
Sídlo	náměstí Komenského 17, 273 61 Velká Dobrá
E-mail	BeckovaZ@seznam.cz
IČO	75 034 379
Identifikátor	600 044 149
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zuzana Bečková
Zřizovatel	obec Velká Dobrá
Místo inspekční činnosti	Náměstí Komenského 17, Velká Dobrá
Inspekční činnost na místě	12. a 13. března 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v základní škole (dále „ZŠ“), ve školní družině (dále „družina“) podle školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost ZŠ a družiny. V ZŠ, která poskytuje základní vzdělávání pouze na prvním stupni, se k termínu inspekční činnosti vzdělávalo 40 žáků; nejvyšší povolený počet 52 žáků je tak naplněn ze 77 %, podobně jako

při předešlé inspekční činnosti. Žáci jsou zařazeni do třech tříd; jedna třída je tvořena žáky prvního ročníku, ostatní dvě třídy tvoří žáci dvou ročníků (druhého se třetím a čtvrtého s pátým). Osmi žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) jsou poskytována podpůrná opatření druhého a vyššího stupně, dva z nich se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu. Někteří žáci čelí obtížným sociálním podmínkám, zejména dva z dětského domova.

Žáci nižších ročníků naplňují jedno oddělení družiny s nejvyšším povoleným počtem 25 účastníků zájmového vzdělávání. Školní stravování je pro žáky zajištěno ve školní jídelně sousední mateřské školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) vykonává svou funkci od školního roku 2005/2006. Po předchozí inspekční činnosti odstranila zejména tehdy zjištěné nedostatky v ŠVP. Zlepšila se koncepční práce na rozvoji školy. Pravidelně sestavované roční plány jsou realistické, odpovídají potřebám zkvalitňování poskytovaného vzdělávání a orientaci školy na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu (dále „EVVO“). Dosahování vytyčených úkolů je vyhodnocováno, úspěšnost naplňování koncepce rozvoje EVVO dokládá získané ocenění „Škola udržitelného rozvoje“ od Středočeského kraje.

Vnitřní informační systém je založen na bezprostředním osobním kontaktu a pravidelném konání provozních porad a pedagogických rad. Osobní přístup propustuje i komunikaci se zákonnými zástupci, kteří informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dostávají elektronicky a na setkáních ve škole. Funkční organizační struktura, nízký počet zaměstnanců a jejich většinou pozitivní vztahy umožňují vzájemnou komunikaci a organizaci vzdělávání v neformálním duchu. V důsledku toho ovšem došlo k podcenění nastavení pravidel ve školním řádu ZŠ a vnitřním řádu družiny. Tyto dokumenty nesou známky formalismu a nejsou zpracovány zcela s ohledem na zavedené způsoby organizace a řízení výchovně-vzdělávacího procesu.

Ředitelka zastává ve škole pozici speciální pedagožky a bez příslušného studia i výchovné poradkyně, koordinátorky informačních a komunikačních technologií a koordinátorky ŠVP. Odborná kvalifikaci chybí ostatním učitelům ZŠ, včetně metodika prevence a metodičky EVVO, vychovatelce školní družiny a jedné ze tří asistentek pedagoga.

Přestože se ředitelka prokazatelně snaží kvalifikované pedagogické pracovníky získat, situace se od poslední inspekční činnosti nezlepšila. U některých učitelů se absence kvalifikace částečně negativně projevovala v hospitovaném průběhu vzdělávání, patrná je rovněž v koncepci prevence školní neúspěšnosti. Jen menšina pedagogických pracovníků k získání chybějící kvalifikace studuje, a proto nízká míra kvalifikovanosti pedagogických pracovníků představuje riziko pro zlepšování úrovně výuky a poradenských služeb. Dílčí studia, kterých se pedagogičtí pracovníci účastní, jsou účelná a odpovídají potřebám školy.

Hospitační činnost ředitelky probíhá v potřebném rozsahu, uskutečňují se i vzájemné hospitace učitelů. Rozbory hospitovaných hodin částečně nahrazují činnost metodických útvarů.

Škola hospodaří efektivně se všemi svými finančními zdroji. Evropské prostředky byly účelně využity na doučování a intenzivní zlepšování materiálních podmínek vzdělávání. Systematicky jsou obnovovány a pořízovány zejména nejrůznější digitální zařízení. V důsledku kvalitních materiálních podmínek pro digitalizaci výuky a schopnosti učitelů jich vhodně využívat škola výborně rozvíjí digitální gramotnost žáků.

Od poslední inspekční činnosti prošla budova školy víceméně dílčími stavebními adaptacemi, které zlepšily úroveň vzdělávacího prostředí. Pro výuku tělesné výchovy dobře slouží menší nově upravená tělocvična. Družina má k dispozici vlastní hernu, pro zájmové činnosti využívá i kvalitně vybavenou školní kuchyňku a výtvarnou dílnu. Vizualizovaná pravidla slušného chování a připomínky pozitivních momentů ze života školy pomáhají vytvářet příznivé vztahové klima a identifikaci žáků se školou, učebny i chodby zútulňuje vkusná výzdoba. Obnovená školní zahrada s kvalitními sportovně-herními prvky, bylinkovými záhonky a vrbičkovými stavbami zkvalitnila průběh zájmového vzdělávání a přinesla nové možnosti praktických činností zaměřených na EVVO.

Systém prevence úrazů i bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je funkční. Úrazy jsou řádně vyhodnocovány a jejich počet má klesající tendenci. Dohledy nad žáky jsou stanoveny vzhledem k podmínkám vzdělávání účelně, v průběhu inspekční činnosti byly vykonávány. Budova školy je náležitě zabezpečena proti vstupu nepovolaných osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Všechny hospitované vyučovací hodiny byly pečlivě připravené, jejich zřetelně stanovené vzdělávací cíle směřovaly k dosahování očekávaných výstupů ŠVP ZŠ. Obsah výuky se soustředil především na zvládnutí základních dovedností obsažených v osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů, zařazení postojových cílů nebylo zaznamenáno. V hodinách převažovaly úkoly s jednoznačným řešením i postupem. Žáci při jejich plnění účelně využívali již osvojených znalostí a dovedností z předchozí výuky. To bylo patrné zejména při matematice v prvním ročníku, kde žáci za pomoci vhodných názorných pomůcek zdařile sčítali a odčítali s přechodem přes desítku. Prostor pro uplatnění kreativity a rozvinutí samostatného projevu byl žákům vytvořen pouze ve výuce tělesné výchovy, když se někteří žáci podíleli na vedení rozvečky, a ve výtvarné výchově, kde žáci mohli uplatnit fantazii při volbě námětu obrázku v rámci zadaného tématu.

Ve výuce panovalo příznivé vzdělávací klima. Převážná většina žáků vždy pracovala ukázněně a aktivně na stanovených zadáních. Při jejich plnění žáci otevřeně vznášeli dílčí komentáře k organizaci nebo postupu své práce, respektující přístup pedagogických pracovníků se projevoval v jejich otevřenosti vůči těmto podnětům.

Metodicky byla většina hodin pestrá, což představuje zlepšení od předchozí inspekční činnosti. Učitelé správně volili převážně aktivizující formy výuky. Dominovala samostatná práce s frontálně prezentovaným výstupem, občas byla zdařile využita i skupinová výuka. Příležitostí ke zlepšení je častější zařazování drobných relaxačních předělů při přechodech mezi jednotlivými fázemi hodiny, neboť ty byly zaznamenány pouze při tělesné výchově.

Žáci často účelně využívali řadu vhodných pomůcek, které měli učitelé vždy promyšleně připravené. Při časté práci ve vhodných výukových programech a aplikacích byla patrná velká uživatelská zručnost žáků v ovládání digitální techniky, při jejím využívání byl zřejmý její pozitivní motivační účinek.

Nedostatkem většiny hodin byly jejich příliš stručné úvody a závěry. Na počátku často chyběla byť jen krátká prezentace vzdělávacího cíle a motivace žáků jeho zasazením do širšího významového kontextu, jen menší část hodin byla alespoň stručně zhodnocena. Ani v průběhu hodin nedostávali žáci dostatek příležitostí zhodnotit svou práci nebo se vyjádřit k výsledkům spolužáků.

V ročníkově heterogenních třídách se lišila míra diferenciací obsahu výuky pro žáky různých ročníků. Nedostatečná byla v některých hodinách českého jazyka a matematiky,

jejichž téma bylo v souladu s osnovami příslušného ŠVP pro oba ročníky totožné. Nebyly v nich diferencovány ani metodické postupy, ani nároky na žáky různých ročníků. V důsledku toho byla pro některé žáky nižšího ročníku výuka nepřiměřeně náročná, nebo naopak chybělo potřebné prohlubování pro žáky starší a rychlejší.

Těžiště diferenciací výuky pro žáky se SVP spočívalo v podpoře asistentek pedagoga, které byly velmi aktivní a účelně poskytovaly pomoc s plněním náročnějších úkolů všem žákům, kteří ji potřebovali. V prvním ročníku byla správně uplatněna podpora v možnosti využití vhodných pomůcek při zvládnutí náročnějších početních operací. Diferenciace prostřednictvím odlišné kognitivní náročnosti úloh nebyla téměř využívána, pouze rychlejší žáci dostávali další zadání téhož typu. Zlepšení vyžaduje rovněž kvalita zpětné vazby pomalejšími a intelektově slabšími žáky. Ta byla, zejména v českém jazyce, redukována pouze na málo efektivní apel na větší rozsah domácí přípravy, v reakci učitele chybělo ukotvení v důkladnější pedagogické diagnostice.

Průběh zájmového vzdělávání na školní zahradě umožňoval žákům vhodnou relaxaci po školním vyučování v bezpečném a podnětném prostředí, účastníci se ve spontánně tvořených dvojicích a skupinách družili při radostné hře a vhodně tak posilovali své pozitivní sociální vazby.

Hodnocení výsledků vzdělávání

K adaptaci žáků prvního ročníku dobře slouží úzká, koncepčně založená spolupráce s mateřskou školou téhož zřizovatele. Ta zahrnuje společné akce, vzájemné konzultace učitelů obou škol a návštěvy dětí v ZŠ. Pro podporu školní připravenosti předškoláků škola organizuje zájmový útvar, kde se mohou děti v bezpečném prostředí seznámit se způsobem práce a osobností své budoucí učitelky.

Průběžně jsou žáci učiteli hodnoceni pozorováním, analýzou žákovských produktů (některé jsou shromažďovány ve sběrných portfoliích), průběžně klasifikovanými školními testy a ústním zkoušením. Formativní prvky, sebehodnocení a vrstevnické hodnocení se uplatňují pouze omezeně při bezprostředním dialogickém vyhodnocování aktuálního výkonu ve vyučovací hodině. Komplexní dosahování klíčových kompetencí žáků škola hodnotí z výstupů projektových a závěrečných dní, jejichž atraktivní tematika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Svá zjištění škola doplňuje údaji z externí evaluace, kterou podstupuje ve čtyřletých intervalech, a dále z příležitostné zpětné vazby o úspěšnosti absolventů v navazujícím vzdělávání, která je pozitivní.

Podle hodnocení na vysvědčení dosahují všichni žáci očekávaných výstupů ŠVP, ve druhém pololetí školního roku 2022/2023 nebylo neprospívajících žáků a jen tři neprospěli s vyznamenáním. Škola uplatňuje strategii náročnějšího hodnocení na vysvědčení v prvním pololetí, kde se již více projevují zhoršené výsledky žáků se SVP. U některých z nich škola část předmětů vhodně hodnotí slovně. Prospěch žáků se SVP v předmětech, které slovně hodnoceny nejsou, svědčí jen o částečné účinnosti poskytované podpory.

Zlepšení vyžaduje strategie předcházení školní neúspěšnosti, neboť jen nedostatečně zohledňuje aktuální podmínky žáků ohrožených výraznějším zhoršováním prospěchu. V záznamech z pedagogických rad je problematika prospěchově neúspěšných žáků zachycena s příkladnou pečlivostí, avšak v popisu žákovských neúspěchů nejsou důsledně zohledňovány informace z doporučení školských poradenských zařízení a chybí důkladnější vyhodnocování dopadů dosavadních způsobů výuky na výsledky vzdělávání žáků.

Na analýzu situace selhávajících žáků nenavazují potřebné návrhy na změnu či rozšíření podpurných opatření nebo případné stupňování podpory.

Výsledky EVVO v základním i zájmovém vzdělávání dokládají výrobky z produktů školní zahrady, které škola využívá při své prezentaci v místní komunitě. Žáci jsou úspěšně zapojeni do řady projektů s tematikou udržitelného využívání přírodních zdrojů. Pečlivě volené exkurze zprostředkovávají žákům autentickou zkušenost z přírodního prostředí v kvalitním didaktickém rámci partnerských neziskových organizací zaměřených na terénní výuku. Další účelná partnerství podporují žáky v rozvoji čtenářství. Kvalitu výsledků v řadě vzdělávacích oblastí pozitivně ovlivňují i školy v přírodě, které se pořádají každý školní rok v jiné geograficky zajímavé lokalitě.

Občanskou kompetenci nabývají žáci při své účasti na komunitním životě obce. Vedle vystupování na akcích zřizovatele získávají žáci při tradiční hře „Strašidýlka“ i zkušenost s aktivním pořadatelstvím. Sportovně nadaní a aktivní žáci mají možnost srovnat své výkony se žáky jiných škol na turnajích v několika sportovních disciplínách, dále se škola účastní i výtvarných a matematických soutěží.

Systém prevence rizikového chování, který je založený na bezpečném prostředí daném komorním formátem školy, doplňují tematicky vhodně navazující akce od osvědčeného externího poskytovatele. O účinnosti preventivních aktivit svědčí velmi dobrý prospěch z chování všech žáků na vysvědčení v posledních několika školních letech a absence ukládání výchovných opatření. Škola čelí důsledkům sociálního znevýhodnění a dispozicím k poruchám chování některých žáků zejména intenzivní komunikací s jejich zákonnými zástupci a pedagogickými pracovníky dětského domova, dále rovněž spoluprací s orgány sociální péče a koordinací podpory se střediskem výchovné péče. Pro minimalizaci rizik je přínosná rovněž přítomnost asistentek pedagoga.

Družina úspěšně plní svou ochrannou a socializační funkci společně s řadou zájmových kroužků, které podporují rozvoj žáků v oblasti sportu, čtenářství, matematiky, badatelství a anglického jazyka. Bezplatnost některých z nich představuje účinnou formu podpory žáků z méně funkčního sociálního prostředí.

Závěry

Vývoj školy

- Byly odstraněny nedostatky zjištěné při předešlé inspekční činnosti s výjimkou značného podílu pedagogických pracovníků bez potřebné odborné kvalifikace.
- Soustavně je obnovováno a doplňováno vybavení školy digitálními technologiemi, což zlepšuje podmínky pro růst digitální gramotnosti žáků.
- Kvalitu školního prostředí zvýšily dílčí rekonstrukce, nově byla upravena školní zahrada, což zlepšilo podmínky k environmentálnímu vzdělávání žáků.

Silné stránky

Základní škola:

- Škola navazováním řady prospěšných partnerských vztahů, rozvojem materiálních podmínek a atraktivní výukou na akcích mimo místo poskytovaného vzdělávání zdařile rozvíjí environmentální vědomí žáků. (1.5)
- Efektivním využíváním kvalitních materiálních podmínek v oblasti digitálních technologií je úspěšně rozvíjena digitální gramotnost žáků. (2.4)

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola:

- Většinu učitelů chybí příslušná odborná kvalifikace, což se částečně negativně odráží v průběhu vzdělávání. (3.1)
- Strategie předcházení školní neúspěšnosti a plánování i vyhodnocování podpůrných opatření nevycházejí důsledně ze zjištěných speciálních vzdělávacích potřeb žáků. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Upravit školní řád základní školy a vnitřní řád školní družiny tak, aby lépe vystihovaly zavedenou organizaci základního i zájmového vzdělávání.
- Zintenzivnit kroky k zajištění vzdělávání a specializovaných činností pedagogickými pracovníky s odpovídající odbornou kvalifikací.
- Více diferencovat výuku ve třídách se žáky různých ročníků.
- Zefektivnit úvody a závěry vyučovacích hodin, při motivaci a žákovském hodnocení pracovat se vzdělávacím cílem vyučovací hodiny, posílit sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.
- Důkladněji vyhodnocovat a plánovat podpůrná opatření žáků ohrožených školním neúspěchem, zkvalitnit jejich pedagogickou diagnostiku a strategii podpory.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Dokumentace ke zřízení školy a jmenování ředitelky a potvrzení ve funkci; výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu inspekční činnosti
2. Dokumentace koncepce a řízení školy účinná ve školním roce 2023/2024
3. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy: osobní spisy, stav k termínu inspekční činnosti – vzorek; plán dalšího vzdělávání pro školní rok 2023/2024
4. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní rok 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
5. ŠVP pro základní vzdělávání a zájmové vzdělávání, účinná ve školním roce 2023/2024
6. Školní řád ZŠ a vnitřní řád družiny, ve zněních účinných k termínu inspekční činnosti

7. Rozvrh vyučovacích hodin, stav k termínu inspekční činnosti
8. Třídní knihy ZŠ a družiny, školní rok 2023/2024, stav k termínu inspekční činnosti – vzorek
9. Školní matrika ZŠ a družiny, stav k termínu inspekční činnosti; doklady přijímání k základnímu a zájmovému vzdělávání ve školním roce 2023/2024 – vzorek
10. Dokumentace školního poradenského pracoviště, účinná k termínu inspekční činnosti: preventivní program školy, plán akcí primární prevence; doporučení podpůrných opatření žáků se SVP – vzorek; individuální vzdělávací plány – vzorek; plány pedagogické podpory – vzorek
11. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví: řady odborných učeben; kniha úrazů, stav k termínu inspekční činnosti
12. Finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2022 a 2023, závazné ukazatele rozpočtu 2022 a 2023, účetní závěrka sestavená k 31. prosinci 2022 a 2023
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
14. Webové stránky školy <https://www.zsvelkadobra.cz/>, stav k termínu inspekční činnosti
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2082/17-S, z 16. listopadu 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Filip Dostál, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jitka Štíhová, školní inspektorka

Ing. Marcela Orthoberová, kontrolní pracovnice

9. dubna 2024